

U. B. BERGEN
16.11.43
Ms. 1568 ig 5

M O T S E I R

13/9-43.

Italia. Nyhetene fra tirsdag til fredag.

Onsdag sendte general Eisenhower ut følgende proklamasjon: "Den italienske regjering har overgitt sine styrker uten betingelser, og det er sluttet våpenstillstand. I egenskap av leder for den allierte overkommando har jeg på vegne av den britiske og De forente staters regjering innrømmet Italia våpenstillstand på betingelser som er godkjente av de forente nasjoner. Jeg handler således på vegne av regjeringene i Russland, De forente stater og Storbritannia. Våpenstillstanden ble undertegnet av en representant for meg og en for Badoglio's regjering. Den trer i kraft øyeblikkelig. Alle fiendtligheter mellom allierte og italienske soldater opphører straks. Alle italienere som gjør sitt til å drive tyskerne ut av Italia, vil ha de alliertes hjelp og støtte." Ifølge Algier kringkaster sendte også Badoglio ut et manifest, hvori han sier at italienerne har sluttet våpenstillstand med de forente nasjoner og vil motsætte seg ethvert angrep fra noen annen kant. Over italiensk og britisk kringkasting ble det utstedt et opprop til alle jernbanearbeidere om å ødelegge alle ting som kan hjelpe tyskerne, til alle sjøfolk om å bringe sine skip til spesielle havner, og om ikke dette er mulig, å senke dem, til alle veiarbeidere og dokkarbeidere om å sabotere om tyskerne krever noe av dem, til alle flygere om å søke til bestemte flyplasser. Videre ble det gitt beskjed til de italienske tropper på Balkan om å ødelegge mest mulig av sine depoter og alt de eillers kan, og om de føler at de er nødt til å overgi seg, da å gi våpen til den stedlige befolkning. Alle italienere utenfor rikets grenser må vende hjem hurtigst. Roosevelt sa i en tale straks etter Italias kapitulasjon: " Dette er en stor seir for de allierte, men også for det italienske folk. Krigen i Middelhavet er dog ennå ikke slutt. Målet er Berlin og Tokio!"

Torsdag ble meldt at italienske tropper hadde besatt de viktigste stedene i Brennerpasset under trefninger med tyske tropper, og fredag var italienerne fremdeles herrer her. Også annet steds i Nord-Italia brøt det ut kamper mellom tyskere og italienere, således ved Milano. Her var det heftige kamper, men italienerne måtte til slutt bøye seg for overmakten. Befolkningen i Nord-Italia demonstrerer fornøyrig for Badoglio's fred. Store styrker italienske tropper kjemper nå med den 8. britiske arme, og flere av de italienske troppestyrkene i Sør-Frankrike er kommet over grensen til Schweiz. Den italienske flåten har for en stor del sluttet seg til de allierte. På veien ble den angrepet av tyske fly. 2 kryssere, 2 torpedobåter og 2 mindre hangarskip er kommet til Gibraltar. Andre italienske flåteenheter er gått fra Spezzia til Sicilia, mens allierte flåtestyrker er ankret opp på havnen i Spezzia. På Korsika er den tyske garnisonen overmannet, og franskmennene stiller seg på alliert side. Roma er besatt av tyskerne etter et heftig bombardement. Det tyske hovedkvarteret som har sete i Fascat nord for Roma er kraftig bombet av allierte fly fra Nord-Afrika. Italienerne som var med uttaler at det var den største presisjonsbombing de noensinne har sett.

De britiske troppene i sør-Italia har under sin framrykking erobret Banjara, Meljanja, Palmir og Nova Mania. De allierte har videre besatt Taranto, og store styrker er landsatt sør for Neapel der tyskerne gikk til 5 mislykde motangrep. Også ved Vibo Valentia har de allierte landsatt tropper under praktisk talt ingen motstand. I Adriaterhavet er det store samlinger av allierte krigs- og transportskip, og tyskerne frykter en landgang i Dalmatien.

På Balkan er det øket spenning som følge av utviklingen i Italia. Det meldes således fra Ungarn at medlemmer av de ledende politiske partier har anmodet regenten, admiral Horthy, om å sammenkalle parlamentet for å drøfte freden. Budapest forlanges erklært for åpen by, og alt militært utstyr forlanges ført ut av byen. Fra Bulgaria blir meldt at Filov har sammenkalt et møte i parlamentet. Hans hensikt er sannsynligvis å ta fra det bulgarske folk retten til å bestemme over deres eget land. Det er sluppet ned flygeblader over Bulgaria som underretter det bulgarske folk om at timeglasset snart er rundet tomt. Tropper som står til disposisjon for den jugoslaviske quislingregjering er rykket fram mot kysten for i forbindelse med tyske tropper å få en ende på friskarene, men italienske tropper har sluttet seg til disse og har fått ordre om under ingen omstendigheter å gi seg.

Østfronten:

I Russland foregår framrykkingen med stormskritt. Siden den russiske offensiven begynte er $1\frac{1}{2}$ mill. tyskere falt, såret eller fanget. 160.000 km² land er gjenerobret, og det er områder som leverer halvdelen av Russlands behov av jern og kull. Tyskerne brenner av markene under tilbaketog og tar med det de kan. De tyske hærene på Krim er i en farlig situasjon, og Kuban blir nå evakuert i en stadig stigende grad mens rumenerne blir lett tilbake. I sør og opp mot mellomfronten har russerne erobret disse byene: Krematorskaia, Mahieska, Slawkansk og Constantinopka. Onsdag kunngjorde Stalin at Stalino også er tatt. Hele Donetzbekkenets kull- og industriområder var da på russiske hender. Store tyske troppekonsentrasjoner stod i ferd med å bli omringet. Tyskerne trekker seg tilbake i vill forvirring. Jernbanelinjen Stalino-Dnjeprpetrowsk er brutt. Senere er Mariopol og knutepunktet Bewenkowo erobret, og ruuserne står 80 km. fra Dnjeprbuen. Grachino og Bachnasj er også tatt. Vest for Kharkow er det viktige knutepunktet Konotop erobret, og russerne rykker fram mot Kiew. Vest for Brjansk er 2 byer erobret, og Brjansk er omgått på 2 sider. Russerne har nå kontroll over de fleste jernbanene fra Brjansk. Mellom Kharkow og Moskva har det allerede lyktes russiske ingeniørtropper å sette jernbaner og veier i stand, så det er ubrutt forbindelse mellom disse byene.

Vestfronten:

Natt til tirsdag ble München voldsomt angrepet av britiske fly. Da disse flyene vendte tilbake, startet de amerikanske flyene på et dagangrep som omfattet mål i Stuttgart, Holland, Belgia og Frankrike. 70 tyske jagere ble skutt ned. Under nattangrepene

mistet britene 16 fly. Over Mannheim og Ludwigshafen ble det kastet 1.500 tonn bomber på 45 minutter. Natt til onsdag ble to flyplasser ved Lille, St. Domaire, Abbeville, Pois og andre steder i Frankrike og Belgia bombet. I alt gikk 10 aksefly og 5 egne tapt. I Kanalen senket britene samtidig 2, sannsynligvis 3 patruljeskip. Torsdag meldes at det har vært voldsomme luftangrep mot Boulogne i Frankrike. De britiske flyene foretok over tusen utflyvninger og amerikanerne over 1.500 utflyvninger, eskortert av de største formasjoner Spitfirefly som noensinne har vært på vingene. Bombeeksplosjonene fra Boulogne kunne høres hele dagen og natten i England.

I Kanalen har det vært drevet amfibiske øvelser i nærvær av allierte krigsekspertter. Øvelsene ga glimrende resultater og man høstet store erfaringer.

12 tyske ubåter er senket i Biskayabukten, og i det nordlige Atlanterhav er det i august senket flere tyske ubåter og allierte skip.

Njerse:

På New Guinea er 20.000 japanere omringet. Australiske tropper har her erobret flyplassen Maseb i nærheten av Lav.

Tyske troppetog gjennom Ungarn til Tyskland blir stadig beskyttet. 2 tog er sprengt i luften og 5 andre skadet.

Sør for Århus er broer og jernbaner sprengt.

Tyske torpedobåter har igjen beskyttet svenske fiskefartøyer, men ingen ble senket.

Den 26/8 ble det holdt nattlig møte i Underhuset, og Nygaardsvold og den norske konge var til stede. Den svenske loyalitet var det siste som ble drøftet, og her oppstod livlige debatter. Den svenske oberst Lundblad fremla klage over at den engelske blokaden hindret de svenske forsyninger og at intet skip fikk gå til Sverige fra Sør-amerika med korn, mel, sukker etc. William Morris svarte bl. a. til det: Den engelske regjering og USA har sett seg nødsaget til å gå til visse forholdsregler overfor Sverige da det har vist seg at den svenske regjering fører en noe ruggen politikk. Jeg vil her nevne et par eksempler: Motorskipene "Hellas" og "Tismaaren" fikk korn og kaffe lastet i Brasil og Argentina, gikk til Sverige under engelsk konvoibeskyttelse i Atlanterhavet, ble kontrollert i Kirkwall, fikk passere den engelske blockade og kom til Göteborg i god behold. En del av lasten ble losset, og det skulle til Tyskland. Mannskapet nektet imidlertid å være med. Tyske båter fra Norge hentet så lasten som ble brakt til Stettin. Lundblad kunne ikke svare på dette. Morris kom så inn på transittspørsmålet. Tysk transittgjennom Sverige måtte nå stanses med 20 dagers forbehold til å ordne dette spørsmål. Sover den svenske regjering? Er Sverige stå på god fot med Tyskland ved å gi Norge kniven i ryggen? Tro ikke at et slikt forhold vil svare seg i lengden. Morris sa videre at tysk befal og tyske menige reiser gjennom Sverige på permisjon. "De skal legge dette fram for deres regjering, og det skal stanses!" Lundblad. "Jeg kan gjøre den engelske regjering oppmerksom på at det alt er stanset." Morris: "Ja, på den måten at tyske militærpersoner nå reiser sivil med pass utskrevet for at de arbeider for Organisation Todt i Norge. Den nye lov sier at ingen militære personer kan reise gjennom Sverige."

Nyhetene lørdag og søndag.

30 italienske krigsskip er nå kommet til allierte havner, særlig Malta. Blant skipene er 4 slagskip, nemlig "Vittorio Veneto" og "Novu Italia", hver på 35.000 tonn, "Andrea Doria" og "Julio Cesare", hver på 23.600 tonn. Dessuten er det kommet 7 kryssere 10 destroyere og en mengde andre skip som også omfatter ubåter. På veien fra Sicilia ble skipene angrepet av tyske fly som fikk fulltreffere på slagskipet "Roma", som er på 30.000 tonn, men ingen av de andre skipene led skade, og tyskerne ble tvunget vekk av luftvernet. Etter dette overtok bl.a. 2 britiske slagskip og flere destroyere eskoteringsen, og en britisk krigskorrespondent uttaler at detbvar et fantastisk syn å se den store flåteavdelingen. 14 av Italia 60 ubåter er nå kommet til allierte havner, og flere ventes. En del handelsskip er også løpt inn i allierte havner. Admiral Cunningham sier at italienerne oppfyller sine forpliktelser til punkt og prikke. De skal overgi alle havner og alle festninger til de allierte og har forpåkttet seg til å hindre tyske operasjoner. Ved en havn i Adriaterhavet senket italienerne 10 skip som de ikke kunne få bort.

Alle italienske tropper på Balkan er kalt hjem eller de skal i hvert fall letter operasjonene for de allierte. Brennerpasset blir fremdeles holdt av italienerne, og der er sluppet ned britiske fallskjemtropper. General Kesselring har innført militær unntakelsestilstand i det distriktet han opererer p.g.a. sabotasje. I Torino er det hårde kamper, og i Milano er det skjedd den forandring at arbeidere og italienske militære har avvepnet tyske styrker, og der er også nå hårde kamper. Flere byer i Piedmontdistriktet holdes av italiensk militær. I Albania fulgte italienerne ordren om å slutte seg til jugoslaviske friskarer, og der er harde kamper. Jernbanen Beograd fram til Adriaterhavet er avskåret ved inntakelsen av en by på kysten der. Schweiz melder at telefon- og jernbaneforbindelsen mellom Nord- og Mellom-Italia og Mellom- og Sør-Italia er brutt. Allierte styrker har tatt den sterke fly-og flåtehavnen Brindisi på Adriaterhavskysten. Salerno er tatt av den 5. amerikanske arme, og her er harde kamper, idet tyskerne setter inn alt sitt disponible materiell og sine disponible styrker. Den 8. arme har tatt Catasano, Kafania og rykker fram 40 km. om dagen godt hjulpet av italienerne som reparerer veier og broer. Britiske fly har bombet Rhodos. Den greske øya Sahos er på italienske hender og gresk styre gjeninnsatt.

Det har vært hårde britiske flyangrep på flyplasser i Nord-Frankrike. 15 tyske fly ble skutt ned, derav 3 av norske. 5 allierte fly gikk tapt. i Kanalen ble en E-båt og en R-båt satt i brann av britiske fly. Utenfor Kristiansund senket norske motortorp båter uten egne tap et 4.000 tonns fosyningsskip.

Russerne står nå 60 km. vest for Mariopol. De har tatt Tsjaplina og gått videre inntil de står 20 km. fra Saponasj. Fra Bachmasj er de nådd 20 km. mot Mesjlin, som ligger på jernbanen Kiew. De står 130 km. fra Kiew og 20 km. fra Brjansk. I Roslawldistriktet er de 45 km. fra selve byen og har gjenerobret 60 bebodde strøk. Dette er en ny omgående bevegelse ved Brjansk. 4.000 russerer som skulle deporteres til Tyskland, ble befriidd. Den tyske tilbaketrekning var i forrige uke den største hittil idet de på en 900 km. bred front retirerte fra 80 til 160 km.

Vedlagt følger avskrift av den plakaten som for kort tid siden vakte slik oppstuss i byen.